

TELDUSÍÐAN

EIRIKUR LINDENSKOV

Nú ber til at fáa øll norðurlandsk hagtøl - teldutøk. Hetta sigur Hans Pauli Strøm á Hagdeildini, sum umboðandi Hagdeildina hevur verið við í norðurlandskum arbeiðsbólki, sum hevur samskipað øll atkamlig hagtøl úr norðurlondum á eina teldufløgu (CD'ara).

Tað eru allar tær norðurlandsku hagstovurnar, sum hava verið við í arbeiðinum: Hagstova Føroya, Grønlands Statistik, Hagstofa Íslands, Danmarks Statistik, norska Statistisk sentralbyrå, finska Statistiskentralen og svenska Statistiska centralbyrån.

A hesi fløgu er ein ørgrynna av dátupplýsingum í umleið 1.000 filum. Úppplýsingarnar eru skipaðar í 18 dátugrannar - tveir fyri hvørt landið soleiðis, at annar er á enskum og hin á málinum hjá viðkomandi landi.

Í hvørjum dátugrunni er ein rúgva av talum. Tær eru um ibúgvaviðurskipti, um vinnuviðurskipti, um uttanlandshandil, um bústaðarviðurskipti, umsmaskifti, um prisir, um lønir og ymisk onnur lyklatøl.

Einfalt at handfara

A teldufløguni er forritið PC-AXIS til at handfara hagtalstílfarið. Tað er in út-gáva til Windows 3.x, Windows 95, Windows NT, til Macintosh softwindows og til OS2-windows, eins og ein til DOS.

Forritið kann skifta millum øll tær norðurlandsku málini og til enskt. Tú kanst soleiðis arbeiða við disknum á norskt, íslenskt, svenskt, danskt, grønlandskt, finskt, enskt - ella á føroyskt, sigur Hans Pauli Strøm.

Hans Pauli Strøm hevur víst okkum, hvussu forritið er at fáast við, og vit kunnu geva honum rætt í, at tað er sera einfalt at handfara, og tað gongur skjótt at taka fram teir upplýsingarnar, tú

hevur brúk fyri.

Tær nýtist ikki brúkarahandbók - manual, um tú hevur vanligan kunnleika til windowsforrit. Men vilt tú hava hjálp, so er ein leiðbeiningarmyndardø á disknum.

Harafurat ber altíð til at venda sær til Hagstovuna, hevur tú brúk fyri hjálp, sigur Hans Pauli Strøm.

Arbeið víðari í eignum forriti

Í PC-AXIS forritinum kanst tú gera úrdrættir av talvunum, broyta úrvalið og uppsetingina, venda og snara teigum og røðum, og tú kanst víðgera taltílfarið á ymsan hátt.

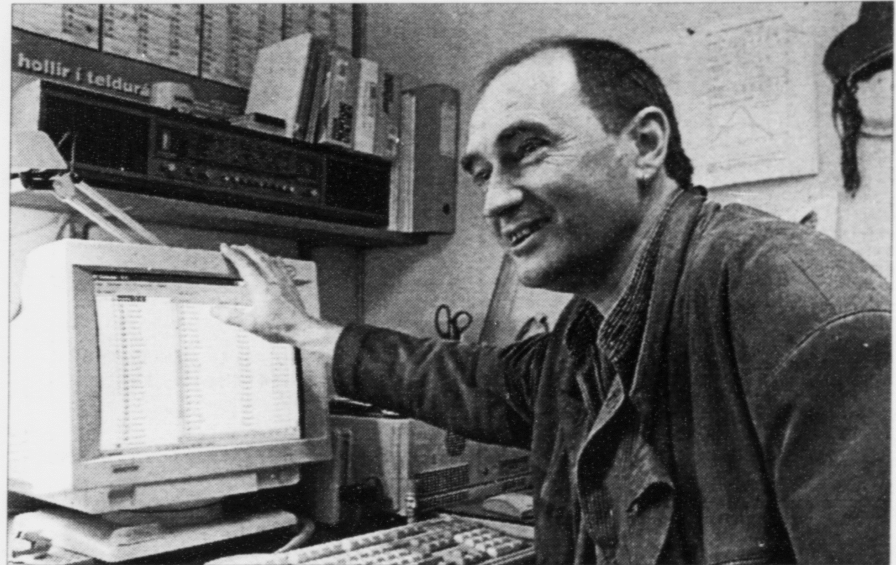
Allar vanligu hentleikarnar í windows hevur tú eisini í PC-AXIS. Og so kanst tú gera beinleiðis samband yvir í onnur forrit, sum tú plagar at arbeiða við, sum t.d. EXCEL ella Lotus. Her kanst tú so arbeiða víðari við talvunum, gera striku-myndir o.s. fr., greiðir Hans Pauli Strøm frá.

Tað ber til at keypa teldufløguna á Hagstovu Føroya, og kostar hon 750 krónur, sigur Hans Pauli Strøm.

Norðurlandsku dátugrannur

Teldufløgan »Hagtøl um landamark« varð fyrstu ferð gjørd í 1992 av norðurlandsku hagstovunum í Danmark, Finlandi, Íslandi, Noreg og Svøríki. Síðani er hon komin í nýggjari út-gávu hvørt ár. Í 1993 kom Nordisk Statistisk Sekretariat upp í samstarvið, ið 1993 Grønlands statistik og í 1994 hagstova Føroya. Harafurat hevur síðani 1994 verið ein serligur dátugrannur við stórvirahagtølum, sum hagstovurnar í teimum fimm stóru høvuðs-staðunum hava gjørt.

Frá og við 1997 er Nordisk statistisk sekretariat tikið av. Tí fer tann samnorðni dátugrannurin nú at koma frá Danmarks Statistik, sum í samstarvi við hinar norðurlandsku hagstovurnar skal byggja upp ein nýggja

Hans Pauli Strøm, sum starvast á Hagstovu Føroya, hevur verið føroyska umboðið í norðurlandska arbeiðsbólkinum, sum hevur samskipað hagtølini, sum nú fást á teldufløgu. Mynd: Jens Kristian Vang

Hagtøl úr øllum Norðurlondum á einari teldufløgu

Saman við hinum norðurlandsku hagstovunum hevur Hagstova Føroya verið til at gjørt eina teldufløgu við alskyns hagtølum úr øllum Norðurlondum - á føroysktum, eins og øllum øðrum málum

Norðurlandskan Dátugrun vegna Norðurlandska Ráðharraráðið. Hesin dátugrunnur er enn í síni byrjunartíð, og hagtalstílfarið til hesa 1997-útgávu av teldufløguni er tí avmarkað. Men tað fer at verða lagt afturat hvørt ár.

Óngastaðni gongur so skjótt

Hans Pauli Strøm sigur, at fløgan hevur verið roynd og hevur fingið sera góð ummæli í bløðum og tíðarnum í Norðurlondum. T. d. í Computer Sweden sum nevndin fløguna »CD-ROM for proffs«, og í einum øðrum teldublað, Da-

torn, sum vísir á, hvussu væl egnad fløgan er í undirvísingini.

Tað er vón okkara, at hesin 1997-diskurin við »Hagtølum um Ínadamark« fer at verða fólki hentur og gangligur, antin tað er sum amboð í undirvísing ella til kanningararbeiði í fyrirkuni, stovnunum ella

heima við hús, sigur Hans Pauli Strøm.

Hóast føroyska tilfarið á hesum diskum ikki enn er so rúgvusmikið, ber onga aðrastaðni til so skjótt og lætt at fáa hendur á og handfara føroysk hagtøl - og hvørt ár fer meira at verða lagt aftur, sigur Hans Pauli Strøm

Som tað er sæst á skuggjamyndini, so »tosar« forritið á føroysktum - og fáast hagtøl úr øllum londunum á føroysktum eins og á ymsu lokalu málunum. Mynd: Jens Kristian Vang